

Program na podporu aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje
národní a kulturní identity (NAKI II)
Projekt VaV MK ČR DG16P02M034
Identifikace a prezentace památkového potenciálu historické kulturní krajiny
České republiky

Specializovaná mapa s odborným obsahem
**Identifikace kulturně historických hodnot jednotky
historické kulturní krajiny**

Esteticky kultivovaná krajina Hlubocka

Textová část k výsledku

Předkladatel výsledku:

Mendelova univerzita v Brně
Zahradnická fakulta
Valtická 337, 691 44 Lednice

Hlavní řešitel (autor - garant výsledku):

doc. Dr. Ing. Alena Salašová (MENDELU)

Spoluřešitelé (spoluautoři)

Ing. Jozef Sedláček, Ph.D., Ing. Ondřej Šesták, Ing. Radim Klepárník, Ing. Daniel Matějka, Ph.D., Ing. Zuzana Fialová (všichni MENDELU)

Výstup byl zpracován v rámci řešení II. etapy projektu, jejímž cílem je Identifikace a dokumentace památkově hodnotných segmentů, struktur a prvků vybraných částí historické kulturní krajiny.

Lednice 2019

I. Popis dosažených původních výsledků

Předložená specializovaná mapa s odborným obsahem „Identifikace kulturně historických hodnot jednotky historické kulturní krajiny - Esteticky kultivovaná krajina Hlubocka“ je původním výsledkem výzkumu. Tvorba specializované mapy je založena na ověření metodiky identifikace typologických jednotek historické kulturní krajiny a identifikaci znaků historické kulturní krajiny, která je vyvíjena stejným výzkumným týmem. Jde tedy o inovativní, nově vyvíjenou metodu vymezení historických kulturních krajín České republiky, která je prostřednictvím specializované mapy ověřována a konkretizována, včetně její využitelnosti v památkové péči. Identifikace kulturně-historických znaků krajiny, vyhodnocení jejich vztahu k typologické jednotce a zakres relevantních znaků a hranice typologické jednotky ve specializované mapě jsou tedy původními výsledky výzkumu.

Zásadním inovativním vkladem řešitelského týmu je identifikace a interpretace znaků historické kulturní krajiny s ohledem na potenciální předmět ochrany, již má být typ esteticky kultivovaná krajina ve vymezeném subtypu idealizované „přírodní“ krajiny.

Cíl výsledku specializovaná mapa s odborným obsahem

Cílem předkládané specializované mapy s odborným obsahem je identifikace kulturně historických hodnot souvisejících s esteticky kultivovanou kulturní krajinou, podtypem idealizovaná „přírodní“ krajina. Specializovaná mapa byla vypracována v návaznosti na tvorbu metodiky identifikace typologických jednotek historické kulturní krajiny ČR, která je dalším z proponovaných výstupů projektu DG16P02M034 Identifikace a prezentace památkového potenciálu historické kulturní krajiny České republiky. Úkolem specializované mapy s odborným obsahem je verifikovat možnosti vymezení jednotek historické kulturní krajiny a jejich typů a podtypů v rámci ČR na základě podrobného zpracování modelového území.

Jako modelové území jednotky historické kulturní krajiny byla zvolena „esteticky kultivovaná krajina Hlubocka“, která je reprezentantem komponované kulturní krajiny dle vymezení UNESCO a podtypem idealizované „přírodní“ krajiny dle připravované metodiky identifikace typologických jednotek historické kulturní krajiny ČR. Cílem zpracované specializované mapy je a) vymezení jednotky historické kulturní krajiny dle navrhované metodiky; b) identifikace znaků jednotky historické kulturní krajiny dle navržené metodiky;

c) na základě analýzy znaků potvrzení zařazení jednotky do výše uvedeného typu/subtypu historické kulturní krajiny.

Metodologická východiska specializované mapy s odborným obsahem

Metodologická východiska vychází ze souběžně vyvíjené metodiky identifikace typologických jednotek historické kulturní krajiny ČR. Podrobná metodika zpracování mapy je vysvětlena v kapitole II. Popis metod zpracování. Na základě použité metodiky jsou ve specializované mapě vymezovány jednotka historické kulturní krajiny a její znaky.

Jednotka historické kulturní krajiny je definována jako část krajiny, jejíž charakter je dán navzájem souvisejícími znaky, které do vymezeného prostoru v určité době nebo vývojové etapě vtiskla určitá lidská činnost a je výsledkem interaktivního působení krajiny a člověka. Jednotka historické kulturní krajiny je funkčně, kompozičně nebo významově ucelená, v daném prostředí dostatečně prostorově vymezená. Jednotka historické kulturní krajiny postihuje pouze určitou složku vývoje, významnou pro určení typu, event. podtypu krajiny. Jednotky historické kulturní krajiny se vymezují na základě znaků, definovaných podle různých kritérií tak, aby byly podchyceny všechny podstatné aspekty vývoje území, pohledově výrazné krajinotvorné jevy a nehmotné jevy, které určují charakter území.

Typ **Esteticky kultivovaná krajina** je charakterizován dle metodiky Identifikace typologických jednotek historické kulturní krajiny ČR jako krajina esteticky výrazných krajinných úprav, cíleně vytvořených dobově obvyklou formou, které organizují a sjednocují pozemkovou držbu majitele nebo její vybranou část; obvykle území navazující na rezidenční sídlo. Jedná se o krajinu záměrně aranžovanou, vyznačující se instalací a zvýrazněním významných bodů a vztahů, zdůrazněním správních, kulturních a duchovních center, idealizací krajinné scény. V uspořádání prostoru je uplatňována symbolika, vyzdvižena tvořivost a prosperita majitele nebo jeho filozofický nebo náboženský názor. Rozsah krajinných úprav ohraničuje nebo naznačuje majetkovou držbu. Nejčastěji odpovídá definici kategorie komponované kulturní krajiny podle Výboru světového dědictví UNESCO.

Podtyp Idealizovaná „přírodní“ krajina se vyznačuje esteticky výraznými krajinnými úpravami ztvárněnými ve volném „přírodním“ pojetí, které je příznačné zejména pro období romantismu a krajinářského slohu.

Nejvýznamnějšími znaky jednotky historické kulturní krajiny typu esteticky kultivovaná krajina, podtypu idealizovaná „přírodní“ krajina:

- Organizace prostorového uspořádání je provedena organickým (negeometrickým) způsobem, tvořícím vzájemně spjatý celek. Kompoziční schéma vychází z uspořádání idealizované krajinné scény (přírodní, bukolické, jezerní, lesní, horské). Základním tvaroslovným útvarem je křivka. Aranžování součástí v krajinné scéně zachovává přírodní výraz, záměrnost uspořádání je skrytá.
- Vazba mezi celkem a jeho součástmi i mezi součástmi vzájemně je volná, krajinná scéna je často složena ze scénérií vytvořených na principu obrazů oddělených prostorovými předěly (porostní rámy, reliéfní útvary, hmotová porostní uskupení dřevin), které scénérie rámuji a významně se podílí na jejich vyznění. Pokud zarámování chybí, jedná se o scénérie otevřené, v nichž horizont ubíhá do stran.
- Pohledové cíle a akcenty: rezidenční nebo letní sídlo je obvykle ústředním bodem hlavní scénérie. Často je také v roli pohledové dominanty, což se týká i dalších akcentů krajinné kompozice (gloriet, obelisk, rozhledna, věž, kostel, kaple, kříž, socha, skála, vrchol kopce).
- Přítomnost organicky (přírodně krajinářsky) pojatých zahradních a krajinných kompozic a/nebo parkově upraveného lesa, s využitím organicky založených porostů, ploch, cestní sítě, terénních úprav, vodotečí, vodních ploch apod.
- Uplatnění sentimentálních krajinných scén, často se zastoupením charakteristických staveb (ruiny, rokle, poustevny, jeskyně apod.), podpora emočního působení krajinné scény (tajuplnost, strach, radost, překvapení apod.).
- Pohledové vazby dány volným způsobem prostorového uspořádání a pozicemi pohledových cílů a akcentů. Uplatnění vyhlídek, vyhlídkových míst, vyhlídkových altánů, rozhleden a vyhlídkových tras.
- Přenos pohledových vazeb je většinou pouze vizuální, k přenosu může přispívat fyzické bodové nebo liniové kotvení (strom, skupina stromů, alej, stromořadí, porostní rám).
- Využívání různých architektonických slohů jako předloh či vzorů nebo používání exotických dekorací a drobné architektury (čínské pagody a zvonkové mosty, mešity a minarety, turecké stany apod.).

Obecně navržené znaky jednotky historické kulturní krajiny typu esteticky kultivovaná, podtypu idealizovaná „přírodní“ krajina byly konkretizovány pro modelové území (viz tab. 1 v části II. Popis metod zpracování).

Kulturně-historické hodnoty krajiny Hlubocka a jejich vymezení

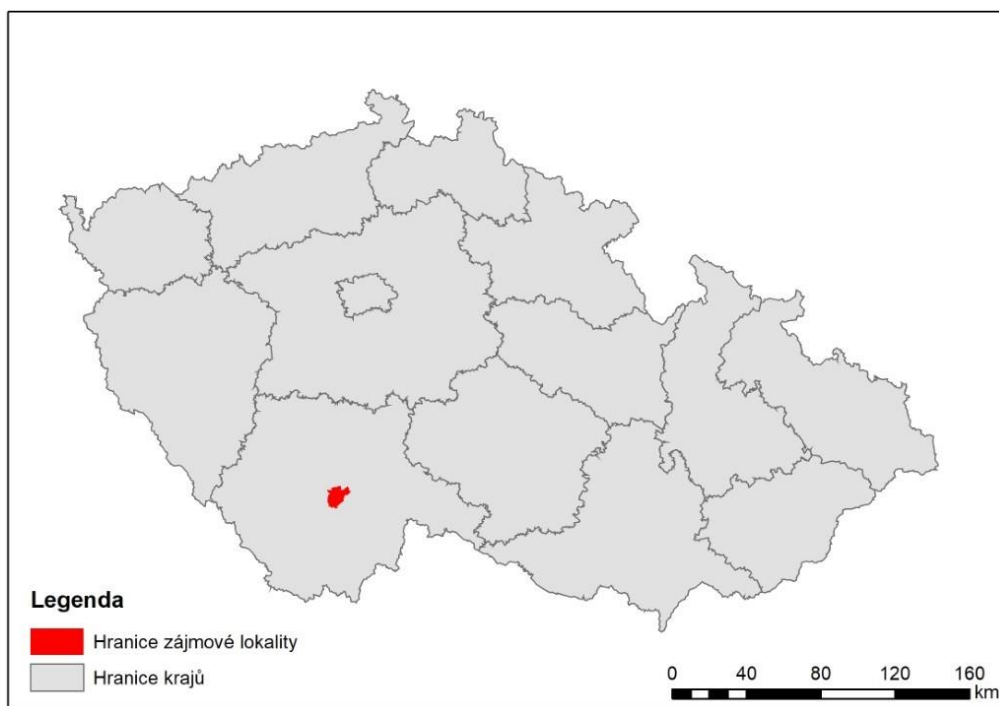
Výsledkem původního výzkumu je identifikace kulturně-historických hodnot a znaků historické kulturní krajiny v modelovém příkladu krajiny Hlubocka a jejich zakreslení do předložené specializované mapy, včetně vymezení hranic jednotky historické kulturní krajiny. Výchoziskem výzkumu byla obsáhlá vědecká rešerše děl, která se věnují fenoménu romantické krajinné kompozice. Rešerše byla následována podrobným terénním průzkumem s cílem identifikovat existující, torzální i již zaniklé fenomény v krajině, které vznikly v souvislosti s komponováním krajiny od konce 18. do druhé poloviny 19. století. Vzhledem ke kategorii komponované krajiny bylo důležité i zmapování nehmotných jevů (například pomístních názvů nebo legend), které mohou upozornit na kompoziční záměr nebo existenci zaniklého kompozičního jevu. Výsledek rešerše a terénního průzkumu je interpretován ve specializované mapě, která tak je původním výsledkem výzkumu.

Na základě podrobného studia historické podoby a vývoje krajiny Hlubocka a srovnávací kartografické studie byly identifikovány:

- a) **Objekty a krajinné segmenty**, které byly zapojené do kompozičního schématu krajiny. Upřesněny byly nejenom základní půdorysné tvary objektů a jejich lokace v krajině, ale i jejich tvarosloví a vnitřní uspořádání;
- b) **Kompoziční prostorové vztahy**, které vznikly záměrnou lokací objektů na pohledové, osové nebo symbolické kompoziční linie nebo vznikly jejich záměrným vnitřním uspořádáním ve vazbě na další objekty kompozice.

Byla vytvořena databáze identifikovaných kulturně-historických hodnot a znaků krajiny v prostředí GIS a na základě koncentrace nalezených jevů navržena hranice vymezené jednotky historické kulturní krajiny. Všechny zjištěné skutečnosti byly zakresleny do specializované mapy s odborným obsahem, která tak je původním výsledkem výzkumu.

Identifikované znaky jednotky historické kulturní krajiny Hlubocka jsou vyjmenovány v tabulce 1 (viz metodika práce). Níže jsou charakterizovány konkrétní identifikované znaky krajiny Hlubocka v kontextu jejich vzniku a vývoje (v textu zvýrazněné tlustě), včetně zdůvodnění, proč byly do mapy zařazeny, tj. jak souvisí s definovanými kritérii a) až b).

Obrázek 1 Poloha modelového území v rámci ČR

Charakteristika esteticky kultivované krajiny Hlubocka

Lokalizace a přírodní podmínky

Komponovaná krajina Hlubocka se rozkládá na severním okraji budějovické rybníční pánve, v místě, kde do široké podmačené sníženiny zasáhla svou činností řeka Vltava a kde do ní vstupují metamorfované horniny Táborské pahorkatiny (Velký Kameník). Na výrazném ostrohu nad řekou byl vybudován hrad, později zámek Hluboká, který se stal v průběhu dalšího vývoje centrem rozsáhlé krajinné kompozice rozkládající se na minimálně 75 km². Z přírodního hlediska je oblast charakteristická rozsáhlou sítí mokřadů, bažin a rašelinišť, které byly využívány v minulosti zejména jako pastviny; později se zde rozvinulo rybníkářství.

Území je možné z geomorfologického hlediska rozdělit na dvě základní části. Pro první je typická rovina s relativním převýšením do 30 m, tvořená třetihorními písčitými sedimenty a kvartérními fluvialními sedimenty Vltavy a přítoků, patřící do geomorfologického celku českobudějovická pánev. Do této části spadá rybníční soustava a obce Mutěnice, Opatovice a zámek Ohrada s nadmořskou výškou kolem 375 m n.m. Druhou část tvoří výrazně vrchovinový reliéf formovaný starohorními a prvohorními tvrdými metamorfovanými horninami, které tvoří výrazné ostré terénní hrany nad českobudějovickou pánví. Nejvýraznějším příkladem je ostrožna, na které stojí zámek Hluboká (490 m n.m.),

vrch Velký Kameník (575 m n.m.) ve Staré oboře, vrch Kánín (461 m n.m.) a Jelení vrch v Nové Oboře. Prvohorními horninami je tvořen i výrazný hřbet, na kterém leží Hosín s nejvyšším bodem Račice (510 m n.m.). Východní část patří do geomorfologického podcelku Lišovský práh, severní část do písecké pahorkatiny.

Tvar georeliéfu se odráží v historickém i současném využití území. Na rovinatém dně pánve byla Pernštejny vytvořena již v 15. století soustava rybníků, doprovázena pasenými lučními porosty a bažantnicemi. Vrchovinovou část Staré a Nové obory tvořily a dosud tvoří rozsáhlé lesní porosty. Přírodní podmínky jsou výrazně reflektovány v krajinářských úpravách v okolí hlubockého zámku. Poloha zámku Hluboká na výrazné ostrožně nad řekou a nad českobudějovickou pánví měla v minulosti strategický obranný význam, v 19. století pak posloužila jako podklad pro anglickou krajinářskou zahradu, která významně pracovala s výhledy a průhledy do krajiny.

Název Hluboká se obvykle odvozuje od charakteru výhledu z vysoko položené plošiny do hloubky (PAVLÁTOVÁ 2004). Centrem hlubockého panství byl hrad, později přestavěn na zámek Hluboká. Zámek, sídlo i zámecká zahrada jsou situovány na skalnatém ostrohu nad řekou Vltavou. Severně od něho se na zvedající se vrchovině rozkládá komplex lesů, využívaný od středověku jako obora (Stará a Nová obora). Jižní část území se od severní výrazně liší svým charakterem otevřených rovin s parkově upravenými loukami, rybníky a alejemi. Organizační osnova této části území je daná zejména panskými dvory, zámečky nebo menšími sídly. Na východě je území ohraničeno Hosínským hřbetem s dominantou kostela sv. Petra a Pavla, na západě pak rybníkem Bezdrev a komplexem bažantnic a obor kolem dvora Vondrov. Krajinářské úpravy území jsou patrné až na území obcí Čejkovice a Dasné a dosahují až k hospodářskému dvoru Suchá u Češnovic. Celý komplex rozsáhlé krajinářské úpravy Hlubocka vznikl na starším klasicistním podkladu romantickými úpravami v 19. století ve stylu okrasného statku „ferme ornée“. (GAŽI et BADALOVÁ 2008)

Urbanistický vývoj

V místě, kde se plochá českobudějovická pánev zvedá v Táborskou pahorkatinu a proráží ji řeka Vltava, byl na výrazném a strategicky významném opyši založen ve třináctém století královský hrad. (Kuča 2000) Oblast ale byla osídlena dávno předtím, jak dokládají četná mohylová pohřebiště převážně z doby bronzové a pozůstatky fortifikací hradiště Baba z pozdní doby bronzové na levém břehu řeky Vltavy severovýchodně od Hluboké. (KUČA 2000)

Urbanistická struktura města Hluboká je silně determinovaná geomorfologickými podmínkami, tokem řeky Vltavy a množstvím vodních ploch.

Současné město Hluboká nad Vltavou je aglomerací několika původně samostatných městeček a osad. V prostoru okolo soudobého centra města se rozkládala osada Podhradí, která je doložena již r. 1331 a r. 1378 je uváděna jako městečko. Urbanistická struktura osady byla původně snad ulicového charakteru formovaná podél hlavních tras. Od poloviny 17. století na Podhradí v jižním směru bezprostředně navazuje židovská osada. Na pravém břehu při mostě přes řeku Vltavu se postupně rozvíjela samostatná osada Zámostí, která je doložena již k r. 1351 a r. 1720 je zmiňována jako opevněné městečko. Obě tato městečka postupně propojovala osada Podskalí, která vznikala podél skalní ostrožny zhruba od 17. století. (KUČA 2000) Osada měla charakter jednostranného ulicového uspořádání s převážně okapovou orientací domů obdélného půdorysu. Jednalo se o osadu nejhudších obyvatel. Čtvrť byla zbořena v letech 1988/89 z bezpečnostních důvodů po sesunu části skalního bloku. (KOVÁŘ 1997)

Původně byla osada i při dvoru Křesín, která je doložená r. 1378, ale existovala jen do třicetileté války a poté zanikla. Na levém břehu řeky severně od Podskalí vznikala osada Hamr v návaznosti na mlýn a hamr. (KUČA 2000)

V 19. století bylo spolu s přestavbou zámku zbouráno i podzámčí a celý prostor byl nově upraven. Vznikly nové dominanty (Úřednický dům, kostel sv. Jana Nepomuckého). V roce 1917 byla Hluboká povýšena na město a v roce 1923 došlo ke sloučení všech osad. Urbanistický rozvoj významně pokračoval a vznikla čtvrť Vyšehrad mezi zámeckou zahradou a Munickým rybníkem, která plynule navazuje na původní Podhradí. Severozápadně od zámecké zahrady u rybníku Hvězdář vyrostla samostatná osada, která se z původní lineární ulicové osady nepravidelnou výstavbou sídelní kaše stále roztahuje do krajiny. Výstavba dále pokračovala především ve čtvrti Zámostí, kdy postupně došlo k urbanistickému propojení všech osad a čtvrtí v jeden celek. (KUČA 2000) Soudobými nejvýraznějšími počiny je postupné zastavování klasicistně komponovaného prostoru při dvoru Křesín, který postupně vrůstá do sídelní suburbie Zámostí.

Vývoj krajinné kompozice a její klíčové znaky

Centrem komponovaného krajinného prostoru je **zámek**, dříve hrad, **Hluboká**. Hrad Hluboká byl založen pravděpodobně ve 13. století. Za zakladatele původního hradu Hluboká

je uváděn Čěča z Budějovic, který jej následně postoupil českému králi Přemyslu Otakarovi II. Po smrti krále na Moravském poli byl hrad krátce v držení mocného jihočeského rodu Vítkovců. Následně se zapsal do dějin historickou událostí, kdy zde byl v roce 1290 popraven Závěš z Falkenštejna opavským vévodou Mikulášem na tzv. Pokutní louce před Hlubokou. Na tuto událost upomíná **pomník** Závěše z Falkenštejna. Následovalo období, kdy byl hrad často zastavován. Ke konci 15. století byl hrad v držení Viléma z Pernštejna, který jej dal opravit a také započal rozsáhlé úpravy krajiny zbudováním soustavy rybníků, jimž dominoval Bezdrev a Dehtář. V roce 1561 se stalo panství majetkem Jáchyma z Hradce, který započal přestavbu hradu v renesanční zámek se dvěma nádvořími.

Koncem 16. století se stalo panství majetkem Bohuslava Malovce z Malovic, který o něm roku 1619 přišel z důvodu účasti na stavovském povstání. Po něm jej dostal do majetku don Baltazar Marradas jako úhradu za vojenské služby. Marradas se zapsal do vývoje zámku vybudováním moderního barokního opevňovacího systému okolo zámku. Upomínkou na tuto éru vlastnictví Hluboké upomíná **Marradasův sloup** na rozhraní **zámecké zahrady** a **Staré obory**. Následně jeho synovec Bartolomeus Soller prodal hlubocké panství roku 1661 Janu Adolfovi I. ze Schwarzenberka.

Na počátku 18. století dal Adam František Schwarzenberg celý zámek kompletně přestavět podle návrhu architekta Pavla Ignáce Bayera. Ten se však již dostavby nedožil a dokončena byla až matkou jeho nezletilého syna, kněžnou Eleonorou Amálií. Období vlády Josefa Adama bylo spojeno s obsazením Hluboké francouzským vojskem v roce 1741 a následným obklíčením vojskem Marie Terezie. Obě tyto armády zde přezimovaly a svým působením, díky hladu a nemocím, téměř vyhladily okolní krajinu. Z tohoto důvodu dal v roce 1744 kníže Josef Adam veškerá opevnění zbořit, aby se příště nemohl zámek stát pevností pro obranné účely. V takto získaném prostoru pak založil **zámeckou zahradu**.

Současnou podobu získala Hluboká za vlády Jana Adolfa II. Schwarzenberga a jeho manželky Eleonory. Přestavbou byl pověřen vídeňský architekt František Beer a za vzor mu byl anglický královský zámek Windsor, který manželé společně navštívili při cestách po Anglii, a naprosto jim učaroval. Přestavba započala v roce 1845 na zadní, jihovýchodní straně hradu a plně dokončena byla až na začátku roku 1871. Výsledný sloh exteriérů je čistě neogotický, naproti tomu interiéry jsou neobyčejné eklektické, tvořené pomocí různých předlohových knih anglické provenience, které jsou dodnes součástí knihovny. Na zámek se dvěma nádvořími v severní části navazuje stavba jízdárny, která je se zámkem spojena

prosklenou **zimní zahradou**. Při cestě k zámku u vstupu do zámeckého areálu byla postavena budova tzv. **Stöckelu**, která sloužila úředníkům a zámeckému lékaři. (HENDRYCH, 2004)

Nejstarší vyobrazení hlubockého hradního areálu přináší mapa panství z poloviny 16. století, kdy hrad vlastnil Ondřej Ungnad ze Suneku¹, veduta Hluboké z roku 1602 od Jana Willenberga nebo generální mapa hlubockého panství z období po roce 1661, kdy jej získal hrabě Jan Adolf I. ze Schwarzenberga. Pozdější zobrazení zachycují renesanční podobu sídla s městečkem, např. deska stolu z roku 1750 zdobená intarzií s motivem zámku Hluboká vyrobená podle starší předlohy nebo kolorovaná kresba z roku kolem 1663. Podle těchto předloh zpracoval později dvorní malíř Charles Luis Phillipot (1801-1859) romanticky laděnou malbu zobrazující renesanční podobu zámku². V roce 1677 byl sepsán urbář hlubockého panství, ve kterém je zámek popisován a je zde zdůrazňováno jeho dominantní a „krásné“ působení.

Estetické působení zámku Hluboká jako centra krajinné kompozice je zdůrazněno navazující **zámeckou zahradou** (resp. krajinářským parkem). Současná podoba zámeckého parku je spojena s Johannem Adolfem II. Schwarzenbergem a jeho manželkou Eleonor Schwarzenberg. Ještě před samotným zahájením přestavby zámku a okolní krajiny panství Hluboká absolvoval kníže Johann Adolf Schwarzenberg několikaměsíční inspirační cesty s programem zaměřeným na průmysl a technologie výroby železa v Anglii v letech 1825 a 1838. Při těchto cestách se také inspiroval četnými návštěvami průmyslových center, panství, hradů, universit a venkovských sídel. Za nejvýznamnější z hlediska pozdější inspirace pro krajinu Hluboké jsou považovány krajinářská díla Williama Kenta a Lancelota Browna. Mimo jiné navštívil kníže Stowe, Warwick, Castle Howard či Blenheim. Výsledná podoba Hlubocka je tak vyjímečným příkladem pochopení anglických krajinářů 18. století Lancelota Browna (1716-1783) a Humhryho Reptona (1752-1818). (HENDRYCH, 2004)

Krajinářský park okolo zámku Hluboká začal vznikat v první polovině 19. století. Nejprve byly odstraněny fortifikační stavby v okolí zámku, především na místě podhradního dvora a přilehlých polí. Práci na nově vznikajícím parku byl pověřen Gervasius Immelin, jehož vystřídal Theodor Rehder a nakonec dílo dokončil Rudolf Vácha v letech 1854-1864. Park se vyznačoval bohatstvím pěstovaných dřevin, jak dokládá katalog z roku 1865, který

¹ NA, Sbírka map a plánů, sign. H II.1, inv. č. 946.

² NPÚ, ÚPS České Budějovice, SZ Hluboká, inv. č. HL 3132.

obsahuje několik stovek položek domácích i introdukovaných druhů, ale také okrasných odrůd. Zároveň má spoustu prvenství v introdukci dřevin, např. z Ameriky. V roce 1970 byl park obnovován podle návrhu Ivo Hofmana při spolupráci Jana Ondřeje a Miloše Beránka. Z početných dřevin pěstovaných ve školkách a sklenících zbylo velmi málo. (PACÁKOVÁ 2004)

Zámek Hluboká se zahradou je situován na **terénní vyvýšenině**. Bezprostřední okolí zámku má formální formu pravidelného historizujícího parteru ve dvou terasách. Horní terasa je prostorově vymezena stavbou bývalé **zimní jízďárny**, která dnes slouží účelům jihočeské Alšovi galerie a která je propojena se zámkem prosklenou stavbou zimní zahrady. Na západní straně horní terasa sousedí s bývalým **zámečkem Stöckel**. Pravidelný parter je tvořen ornamenty z živých plotů, růží, záhonů trvalek a letniček. Dolní terasa má obdobný formální charakter doplněný kruhovým bazénem s vodotryskem v severní části, velkým bazénem v jihovýchodní části a vyhlídkou v jihovýchodním cípu zahrady. V jižní a jihovýchodní části na formální parter přímo navazuje strmý svah se zapojeným porostem otevřeným pouze v místech **průhledů** do krajiny, především na **Podskalskou louku**.

Na formální úpravy v okolí zámku dále severozápadně navazuje rozsáhlý krajinářský park **organického tvarosloví**. Kompozice je tvořena sítí kočárových a **promenádních cest**, která je obklopena skupinami stromů, zapojenými porosty, loukami a solitérními dřevinami. Vznikají tak unikátní „**přírodní scénérie**“ s **výhledy** do daleké krajiny především na **Munický rybník s loveckým zámekem Ohrada**, **dvůr Vondrov** obklopený sítí **alejí** a **Starou oborou**. Kompozici dále doplňují dvě **jezířka**, **výklenková kaple P. Marie** s klekátkem a budova vodojemu, který sloužil k čerpání vody z Vltavy a napájí parkové jezířko. Do okrajových kompozičních prvků parku lze také zahrnout **Boží muka**, takzvaný **Marradasův sloup** v severovýchodním okraji parku a **výklenkové kapličky** sv. Antonína a Panny Marie při příjezdové cestě na zámek. Celková velikost zámeckého parku je přes 90 ha. (HROMÁDKA 2006).

Na kompoziční těžiště a pohledovou dominantu zámecké krajinné kompozice bezprostředně navazuje komplex parkově upravených luk a rybníků pod zámeckou ostrožnou. K nejvýznamnějším patří zejména areál **Podskalské** a **Poříčské** louky, kompozičně přímo propojený se zámek pohledovými vazbami a přístupovou **alejí**. Tyto kompozice vznikly v místě původního Podskalského a Poříčského **rybníka**, založených již za vlády rodu Pernštýjnů v první polovině 15. stol. Podskalský rybník byl zrušen v r. 1770. (KOVÁŘ 1997)

Plán na zrušení Poříčského rybníka pochází z r. 1829; (PAVLÁTOVÁ 2004) vysušen byl r. 1849 (KOVÁŘ 1997).

Podskalskou louku bylo potřeba odvodnit, neboť byla zdrojem nákaz a opakovaných epidemií. Odvodnění bylo zadáno Josefu Rosenaeurovi v r. 1786. Rosenauer vyřešil problém tím, že přes louku až ke skále nechal vykopat **kanál** obložený kameny, skálu nechal prokopat a vodu vedl dále podzemním kanálem pod mlýnským náhonem až do řeky. (KOVÁŘ 1997)

Před rokem 1790 byla na Podskalské louce založena velmi jednoduchá, ale velkorysá **klasicistní kompozice** – plocha louky byla severojižním směrem rozpůlena kanálem lemovaným **promenádami** s **alejí**, uprostřed se nacházel **kruhový ostrov**, který promenády s kanálem a alejemi obkružovaly. Ve středu obou polovin louky byly vysazené stromové **rondely** z dubu letního. (PAVLÁTOVÁ 2004) Práce na krajinářských úpravách řídila sama kněžna Eleonora. V roce 1848 byla tato klasicistní kompozice na Podskalské louce upravena v krajinářském stylu. Dochovaná dispozice Podskalské a Poříčské louky dokládá vliv významných anglických krajinářů Lancelota Browna (1716-1783) a Humphry Reptona (1752-1818), který byl na Hlubocku reprezentován jejich zastáncem Theodorem Heinrichem Rehderem. Vytvořené kompozice byly založeny na principu:

- Jednoduchost a stylová čistota;
- Důraz na použití původních nebo zdomácnělých dřevin;
- Respektování či jen utilitární úpravy místního terénu;
- Využití architektonických **dominant: zámek**, město, **úřednický dům** (Fr. Beer 1843-46), **kostel sv. J. Nepomuckého** (Fr. Beer 1844-47), zámček **Ohrada** (P. I. Bayer 1708-1713), jediná dominanta nacházející se přímo v areálu je **seník** v tzv. schwarzenberském slohu od D. Deworezkého z roku 1862. (PAVLÁTOVÁ 2004)

Kompozici Podskalské a Poříčské louky lze rozdělit na několik částí. První část je tvořena Podskalskou loukou, kolem které vede **vyhlídková trasa** lemovaná **alejí** po bývalé hrázi, západní okraj je vymezen historickým prostorem **rybích sádek**. V jihozápadní části stojí **seník**, který je místní kompoziční dominantou, jinak architektonické objekty do kompozice vstupují pouze v **průhledech** – průhled na zámek, průhled na kostel, na úřednický dům. Celá louka byla pojednána v duchu anglických krajinářských úprav. **Pás dřevin**, kompozičně vymezující prostor, je v tomto případě tvořen alejí na hrázi a porostem v jihozápadní části louky. Stromy jsou v ploše v několika **skupinkách**, přičemž nejvýraznější jsou dvě skupiny, které alespoň prostorově přetrvaly z klasicistní úpravy a jsou stopami po bývalých stromových rondelích; celá louka je doplněna roztroušenými **soliterami** (dle tradice

sama kněžna Eleonora signalizovala vlajkou z okna zámecké veže, kde mají být jednotlivé skupinky po loukách rozmístěny). (KUTHAN 2001) V jižní části navazuje krajinářsky upravená louka po bývalém Poříčském rybníku, z té jsou průhledy především na ostroh se zámekem a dříve i k loveckému zámku **Ohrada**. Krajinářská kompozice se plynule rozšiřuje, přes šíji mezi rybníky **Munickým** a **Zvolenovem**, kolem loveckého **zámku Ohrada** a dále k hospodářskému dvoru **Vondrov**. V polovině 20. století vzniklo na Podskalské louce dostihové závodiště, které zaniklo až v 90. letech při budování golfového areálu, který je zde do současnosti.

Obrázek 2 Přehledná mapa pozemků dvora Podhradí, zámku Hluboká nad Vltavou, městečka Podhradí, Podskalí, Hamru a Záměstí. Klasicistní úprava na Podskalské louce (zde zaznamenaná na mapě z r. 1807, sever je na mapě dole) byla velmi jednoduchá jednoosá kompozice akcentovaná třemi body. Kompoziční osa vedla od hlavní silnice pod srázem u zámku (sever - na mapě vpravo dole) k hrázi Poříčského rybníka na jihu, kde fyzicky končila. Kompoziční osu tvoří vodní kanál a široká alej okrasných stromů (zcela jistě nepůvodních – grafické značky habituálně odpovídají např. *Populus nigra* kultivar *Italica*, tvar je sloupovitý až kónický a způsob kresby neodpovídá pravděpodobně kresbě jehličnanů, jež mají v tomto stupni generalizace velmi podobný tvar). Střed osy je akcentován drobným ostrovem na kanálu a půlkruhem aleje v místě vzniklého rozšíření. Jednoosá kompozice je akcentována dvěma kruhy, které jsou tvořeny dřevinnou vegetací - dle grafické značky se jedná o keře (případně mladé stromy, ale stejná je i na umělém ostrovu uprostřed kanálu). Cesta, která prostor Podskalské louky z poloviny obkružuje, je vyvýšená. Buď se jedná o cestu na bývalé hrázi Podskalského rybníka, anebo byla vyvýšena z důvodu zvýšené hladiny spodní vody (obdobně jako je pracováno s niveletou cestní sítě

v Lednicko-valtickém areálu). Cesta je doprovázena mezernatým stromořadím složeným z více druhů listnatých stromů. Není zcela jasné, k čemu Podskalská louka v této době sloužila, utilitární funkci lze předpokládat, nicméně vizuální působení muselo být impozantní. Zhruba 700 m dlouhá alej tvořená pravděpodobně sloupovitými topoly s výškou cca 30m, umocněná linkou vodního kanálu a to celé v rovině dna bývalého rybníka korunované barokním zámekem, anebo na druhé straně nebem odrážejícím se v hladině rybníka. Přehledná mapa pozemků dvora Podhradí, zámku Hluboká nad Vltavou, městečka Podhradí, Podskalí, Hamru a Zámostí. In: Virtualní mapová sbírka Chartae-Antiquae.cz [online]. Zdiby: Výzkumný ústav geodetický, topografický a kartografický, v.v.i. [cit. 2019-08-20]. Dostupné z: <http://chartae-antiquae.cz/cs/maps/41616>

Obrázek 3 Přehledná mapa panství Hluboká nad Vltavou. Podskalská a Poříčská louka s širokým okolím zachyceny na mapě z r. 1826. Na části poříčské louky stále ještě funguje Poříčský rybník, zajímavé jsou v jeho středu dva ostrovy, které svým tvarem a umístěním vzdáleně reflektují stromové rondely na Podskalské louce, ale je z nich spolu s břehovými porosty v severní části při hrázi lehce cítit blížící se změny. Nicméně celkové uspořádání krajiny je ještě stále čistě klasicistně geometrické. In: Virtualní mapová sbírka Chartae-Antiquae.cz [online]. Zdiby: Výzkumný ústav geodetický, topografický a kartografický, v.v.i. [cit. 2019-08-20]. Dostupné z: <http://chartae-antiquae.cz/cs/maps/40251>

Obrázek 4 Indikační skica stabilního katastru Hluboká nad Vltavou z roku 1827 – ilustrační výřez; značky stromové vegetace a znázornění druhového složení dřevin v rondelech, které jsou tvořeny listnatými i jehličnatými dřevinami. (ČÚZK, [cit. 2019-08-20]. Dostupné z: https://archivnimapy.cz/kc/uzk/skici/skici/BUD/BUD267018270/BUD267018270_index.html)

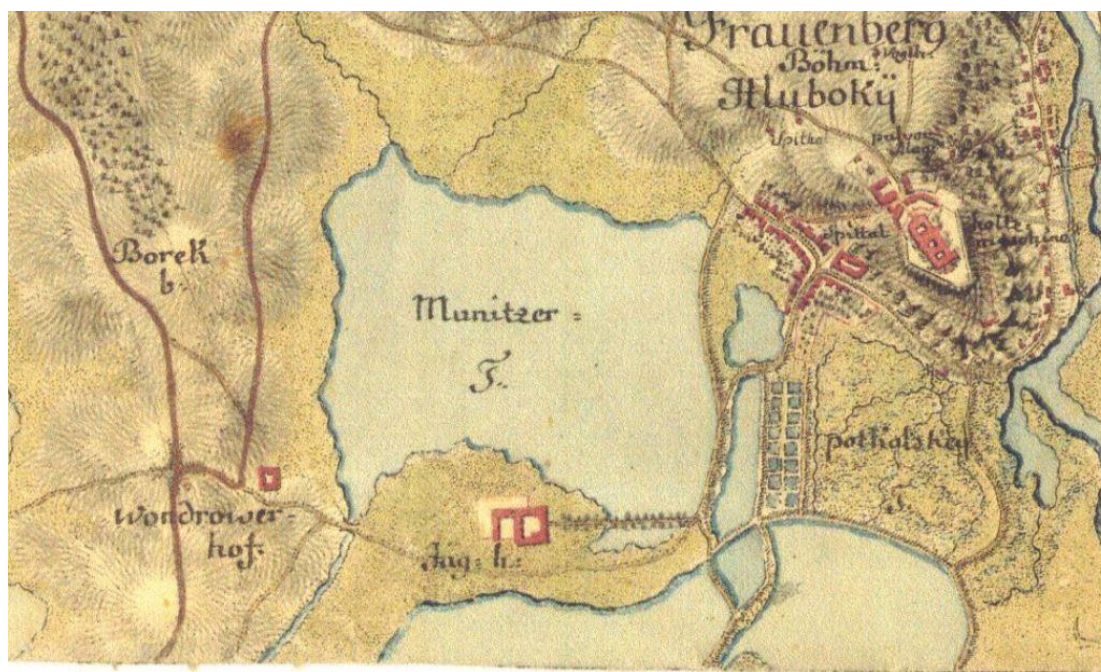
Na kompozici Podskalské a Poříčské louky a rybích sádek navazuje v západním směru Munický rybník, jehož břehové partie byly rovněž parkově upravené. Nejvýznamnějším objektem jižního okraje rybníku je zámek **Ohrada**. Tento lovecký zámek je situován na šíji mezi **Munickým rybníkem** a rybníkem **Zvolenov** a na **pomyslné spojnici** mezi **zámkem Hluboká** a **dvorem Vondrov**. Investorem a iniciátorem stavby byl Adam František Schwarzenberg (1680-1732). Lovecký zámek byl vystavěn v letech 1708-1713 dle plánů Pavla Ignáce Bayera. Jedná se o čtyřkřídový lovecký zámek s pravoúhlým nádvořím a loveckým zázemím, který sloužil jako zázemí k pořádání honosných loveckých slavností a lovů.

V celkovém pojetí objekt vykazuje architektonickou orientaci na rakouské prostředí – jako výraz ambicí předního šlechtice na prahu své kariéry – což dokládá jeho odmítnutí původně prostšího a pro české prostředí klasičtějšího pojetí loveckého zámku od P. I. Bayera z roku 1708. A. F. Schwarzenberg přikládal tomuto loveckému zámku stěžejní reprezentační význam. (IVANEGA 2014) V roce 1842 Schwarzenbergové rozhodli zřídit na zámku lesnické a lovecké muzeum.

Romantizující zahradně architektonické úpravy vznikly v polovině 19. století na základě původní barokní kompozice. Původní barokní krajinářská úprava byla tvořená **jednoduchou kompoziční osou**, kterou tvořila příjezdová cestou s **dvouřadou alejí** různých druhů dubů. Tato kompoziční osa byla zachována, v části u zámku byla doplněna „alejí“ 21

barokních hraničních kamenů přivezených z nejrůznějších koutů schwarzenberských panství – nejstaršími jsou hraniční kámen z Neuwaldegg u Vídně r. 1538 či rožmberský pocházející z Netolic z r. 1596. (PAVLÁTOVÁ 2004) Roku 1939 tu byla otevřena zoologická zahrada, která zde funguje dodnes.

Louky kolem záměčku Ohrada, na březích Munického a Zvolenského rybníka byly využívány hospodářsky, případně pro hony, současně ale byly krajinářsky upravovány. Podle vzoru anglické krajinářské školy (H. Repton) byly prostorově vymezeny **lesním pásem**, který je vizuálně uzavíral. Otevřená travnatá plocha byla kompozičně rozdělena **solitérními stromy** nebo **skupinami stromů** tak, aby usměrňovaly a **rámovaly** volné **pohledy** přes louky a rybník na kompoziční **dominantu - zámek Hluboká**. Právě tyto části kompozice patří mezi nejtypičtější znaky idealizované „přírodní“ krajiny Hlubocka.

Obrázek 5 Přehledná mapa panství Hluboká nad Vltavou. V roce 1826 je situace mírně odlišná, kompoziční schéma zůstalo zachováno resp. podpořeno zdvojením původní kompoziční osy, napřimením a umocněním alejí (dle grafické značky pravděpodobně opět sloupovitý topol – srovnej s alejí vedoucí od dvoru Vondrov – habituálně klasické tvary stromů) původně nekompoziční cesty vedoucí ke dvoru Vondrov, čímž byl tento explicitně vtažen do kompozice. Za loveckým záměčkem ve směru k Vondrovu je patrný ohrazený prostor, který patrně sloužil i jako specifický prostor k lovu. In: Virtuální mapová sbírka Chartae-Antiquae.cz [online]. Zdiby: Výzkumný ústav geodetický, topografický a kartografický, v.v.i. [cit. 2019-08-20]. Dostupné z: <http://chartae-antiquae.cz/cs/maps/40251>

Kompozice záměčku Ohrada je propojena alejí s další krajinářskou kompozicí vytvořenou kolem **dvora Vondrov** ležícím na západním břehu Munického rybníka. Hospodářský dvůr byl zřejmě původně založen Ondřejem Ungnadem ze Suneku (manželem Bohunky z Pernštejna) v polovině 16. století. V roce 1562 statek přešel na Jáchyma z Hradce a je vzpomínán jako Ondřejovský dvůr, toto pojmenování se postupně měnilo na Ondrovský dvůr, později na Vondrův dvůr až nakonec na zkrácené Vondrov.

Schwarzenbergové dvůr v 18. století stavebně upravili, následně na konci 19. století prošel další velmi rozsáhlou přestavbou v novogotickém stylu, jejímž investorem byl Josef Adolf. Přestavba probíhala v letech 1895-98 pod vedením dvorního schwarzenberského stavebního rady a architekta Ing. Jana Sedláčka (který vtiskl významné, a tak typické rysy schwarzenberské architektury té doby). V čele monumentálního dvora obdélného půdorysu, rozměrů 190 x 150 m, stojí mezi dvojicí stodol velká dvoupatrová budova připomínající sýpku – „komora na píce“, původně vybavená řezacím zařízením na parní pohon. Podélné strany oddělené branami uzavírají monumentální chlévy a stáje, čtvrtou pak obytný dům. Režné fasády budov člení sdružené lizény a pilastry nesoucí římsy a otvory rámuji šambrány vysazené z tvarovek, plochy jsou obloženy kamenem. (ŽIŽKA 2008) Vondrov se stal nejmodernějším hospodářským dvorem své doby. Do současnosti je proslulý chovem vyhlášených schwarzenberských koní.

Dvůr Vondrov byl a dosud je obklopen menšími **bažantnicemi** a **pastvinami** pro koně. Jejich uspořádání zobrazuje indikační skice stabilního katastru Zliv.

Obrázek 6 Uspořádání kolem dvoru Vondrov na indikační skici stabilního katastru Zliv počátkem 19. století. Břehy Munického rybníka (východní okraj mapy) byly využívány jako pastviny pro koně. Před poslední úpravou dvora byly mezi dvorem a rybníkem pravděpodobně ovocné sady. Dvůr byl alejemi propojen s rybníkem Bezdrev (západní okraj obrazu) a polními bažantnicemi u Munič. (ČÚZK, dostupné z https://archivnimapy.cuzk.cz/uazk/skici/skici/BUD/BUD424018270/BUD424018270_index.html)

Obrázek 7 Letecký snímek krajiny Hlubocka z roku 1952. Krajina kolem dvoru Vondrov je již parkově upravena. Louky a pastviny na březích Munického rybníku (největší plocha uprostřed) jsou po vzoru anglické krajinářské školy ohraničeny vysokým vegetačním pásem (tzv. belts), travnaté plochy doplňují solitérní stromy (dots), které organizují hlavní pohledové osy na zámek Hluboká. (CENIA, dostupné z <https://kontaminace.cenia.cz/>)

Kromě dvoru Vondrov do kompozice krajiny Hlubocka vstupují další **vrchnostenské dvory**:

Dvůr Křesín situovaný na levém břehu Vltavy proti zámku Hluboká. Původně se jednalo o dvůr s vesničkou, který r. 1378 patřil královskému lovčímu Václavovi – r. 1417 byl osvobozen od veškeré poplatnosti výměnou za závazek vykonávat úřad lovčího a povinnost dostavit se v čase honů s loveckým honicím psem a loveckou troubou. Od r. 1635 je obhospodařován jako panský dvůr, kdy jej získává Don Baltasar Marradas (KOBLASA 2012) Navržený byl jako hřebčím variantně v letech 1724 a 1728 a korigovaný stavitelem L. Habelem. (ŠANDA 2011)

Dvůr Suchá. Z barokní výstavby dvora Suchá se opět dochovala především stodola s vjezdy opatřenými dřevěným nadpražím a s šedě malovaným iluzivním členěním fasád. V 50tých letech 19. století byl dvůr Suchá pozoruhodným způsobem doplněn na čtyřkřídlovou dispozici s okosenými nárožími uzavřenými ohradními zdmi s branami, s čelním křídlem zdůrazněným středním rizalitem vrcholícím trojúhelným štítem. (ŽIŽKA 2008)

Dvůr u Nové obory (něm. Mayerhof Neu Thiergarten)

Hospodářský dvůr situovaný východně od osady Opatovice. S osadou jej spojovala cesta lemovaná **dubovou alejí**. V jihovýchodní části dvora byla užitková zahrada s centrálním vodním prvkem a symetrickou obdélníkovou dispozicí (Císařské otisky, list 2344-1-001])

Všechny vrchnostenské dvory byly pohledově propojeny se zámek Hluboká.

Obrázek 8 Dispozice kolem dvoru Křesín na mapě panství Hluboká. Na mapě z roku 1826 je vidět klasicistní geometrická kompozice ve své nejrozsáhlejší a nejcelistvější podobě – kombinace křížového a tříosého kompozičního schématu alejí. Kompoziční linie prezentované alejemi s cestami jsou dobovou kompoziční manýrou víc než provozní sítě. Mapa není orientována přesně k severu – linie tvořící kříž jsou přesně v severojižním a východozápadním směru. Přičemž východozápadní osa směřuje od dvora do jediného zářezu v prudkém svahu protilehlého břehu, kterým probíhá až do zámecké zahrady. Jedná se ještě o klasicistní kompozici, která nebyla romanticky upravována. V dnešní době je zachována pouze ve fragmentech polních cest. (Virtualní mapová sbírka Chartae-Antiquae.cz [online]. Zdiby: Výzkumný ústav geodetický, topografický a kartografický, v.v.i. [cit. 2019-08-20]. Dostupné z: <http://chartae-antiquae.cz/cs/maps/40251>)

Nedílnou součástí romantických krajinných kompozic byly **obory** a **bažantnice**. Soustava obor tvoří významný prvek krajiny Hlubocka. Největší obory – **Stará** a **Poněšická** se rozkládají severně od zámku Hluboká na vrchovinném reliéfu okraje českobudějovické pánve. Soustavě dominují vrcholy Velký Kameník (575 m n.m.) a Malý Kameník (531 m n.m.) ve Staré oboře a v oboře Poněšické Jelení vrch (517 m n.m.), Hradec (524 m n.m.), Kameníště (565 m n.m.) a Baba (570 m n.m.). Takto rozmanitě a dynamicky modelovaná kopcovitá krajina umožňuje řadu **průhledů** a **vizuálních vazeb** mezi **zámek** a **oborami**.

Stará a Nová obora je rozdělena přirozenou hranicí meandrovitého toku **řeky Vltavy**, který vytváří hluboce zařezané údolí. Stará obora se nachází na levém břehu řeky, územně sahá od zámku Hluboká až k obci Purkavec, její západní hranice sahá téměř k historické cestě spojující Hlubokou s Týnem nad Vltavou. Nová obora se nachází na pravém břehu Vltavy a její hranice sahají až k obcím Poněšice, Vlkov, Vitín, Chotýčany a Dobřejovice. Ostře zařízlé říční údolí Vltavy je součástí romantické kompozice, zvýrazňuje přírodní charakter **krajinné scény** a **dramatičnost** neprostupné lesní krajiny obor. **Ruiny** zaniklých stavebních objektů (např. hradů a tvrzí) vstupují do krajinné kompozice jako dominanty nebo akcenty komponovaných míst (např. Karlův hrádek, hradiště Litoradice nebo Baba).

Obrázek 9 Ferdinand Runk: Pohled na Hlubokou od severu, 1810. *Netradiční pohled na Hlubokou od severu, pravděpodobně ze Staré obory v úrovni vrchu Krásný buk. Pohled od severu, kdy se zámek dostává do stejné výškové úrovně jako pozorovatel, krásně ukazuje, jak zámek zcela opanoval krajinu. Na úbočí ostrožny směrem od zámku po svahu k severozápadu je jasně viditelná sbíhající alej. Zcela vpravo zrcadlo rybníční hladiny s dominantou architektury je pravděpodobně Munický rybník a lovecký zámek Ohrada. Na druhé straně zámecké ostrožny jsou zachyceny domky osady Podskalí a na druhém břehu Zámostí, dále vlevo by byl vidět dvůr Křesín. Snad jen Vltava se zdá příliš meandrující.*(OURODOVÁ HRONKOVÁ 2017)

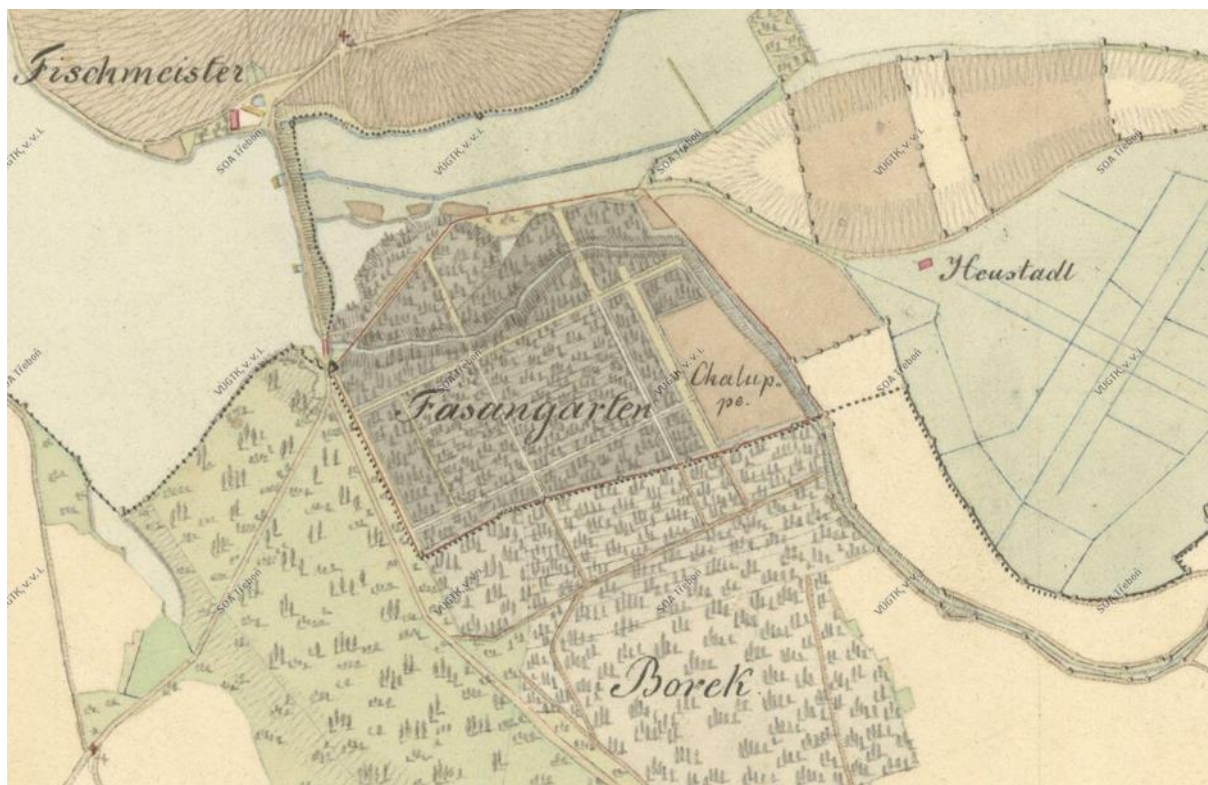
První zmínka o **Staré oboře** pochází z roku 1480 z urbáře hlubockého panství z dob vlády Ondřeje Ungnada ze Suneku. Obora byla vybudována i na části území, kde se nacházelo pravěké hradiště. Velkého územního rozmachu, budování oplocení, mysliveckých zařízení a mysliveckých objektů se obora dočkala až po koupi panství rodem Schwarzenberků

po roce 1661. Tyto práce byly dokončeny v roce 1771, přičemž se územní rozloha do současnosti prakticky nezměnila. (TUMA 2012) Celá obora byla oplocena zděnými pilíři s 3-3,5 metry velkými rozestupy, mezi které se zasouvali dřevěné fošny. Oplocení bylo doprovázeno systémem záskoků, který umožňoval zvěři dostat se do obory, ale již ne ven. (OURODOVÁ-HRONKOVÁ 2017)

V jihozápadní části obory je situován **rybník** Dlouhý, historicky zvaný také jako Wasserjagd. Tento rybník dříve sloužil jako lovecké zařízení, kdy byl ze tří stran oplocen, a u čtvrté volné strany při příkré stráni byla vybudována střelecká stanoviště. Lov probíhal nahnáním černé zvěře do rybníka a jejím lovením. Druhové složení zvěře se neustále obměňovalo, aby bylo dostatek zvěře pro četné pořádané hony. Byla zde chována především zvěř srnčí, dančí, černá a později i mufloni. Ve 30. letech 20. století zde také proběhly pokusy s chovem exotických druhů, jako jsou klokani, antilopy a pštrosy, které většinou skončily nezdarem. (TUMA 2012) Současná rozloha obory je 1556 hektarů a stále slouží k chovu daňků, muflonů a černé zvěře. (Lesy ČR: Stará obora, online) V druhovém složení lesa převažuje poměr listnatých dřevin s vysokým podílem buků a dubů nad jehličnatými druhy. (Ústav pro hospodářskou úpravu lesa, online)

Nová obora, zvaná též **Poněšická**, byla založena v letech 1853 – 1854. Již dříve zde však existovala tzv. Malá Poněšická obora, uvedená v urbáři panství v roce 1628, nebo srnčí a zaječí **obůrky**, uváděné v urbáři z roku 1681. Sloužila především k chovu jelení a mufloní zvěře. (TUMA 2012) Současná rozloha obory je 1643 hektarů a slouží převážně k chovu jelenů, srnčí zvěře a černé zvěře. (Lesy ČR: Obora Poněšice, online) Druhové složení lesa je zastoupeno přibližně stejným podílem listnatého a jehličnatého lesa. (Ústav pro hospodářskou úpravu lesa, online)

Obory sloužily k různým typům **honů**. Nejčastěji se pořádaly plachtové hony, štvance a parforní hony. Jednalo se o velmi honosné a dlouho připravované události, kterých se běžně účastnilo 300 a více honců, povolaných robotných sedláků, na které dohlíželi rychtáři spolu s myslivci. Lovecké vybavení se dopravovalo pomocí desítek vozů ze zámku Ohrada. (VANEKA 2012) Zvěř do obor byla naháněna z širokého okolí, případně i dovážena z jiných obor. (WOLF 1976)

Obrázek 10 Na speciální mapě panství Hluboká nad Vltavou z roku 1827 je vidět téměř obdélníkový tvar bažantnice Borek s pravidelným uspořádáním remízků. Severní částí protéká Bezdrevský potok. (Virtuální mapová sbírka Chartae-Antiquae.cz [online]. Zdiby: Výzkumný ústav geodetický, topografický a kartografický, v.v.i. [cit. 2019-08-20]. Dostupné z: <http://www.chartae-antiquae.cz/cs/maps/40261>)

Součástí lovecké romantické krajiny byly vedle obor i **bažantnice**. Bažantnice jsou účelová lesnická zařízení určená k intenzivnímu chovu a lovu bažantů a pernaté zvěře. Jedná se o samostatné prostorové útvary vymezené v rámci obor, zahrad, zemědělské krajiny či krajinářských parků. (TUMA 2012) Bažantnice byly zakládány na Hlubocku v rybníční krajině a z důvodu častých záplav byly také často rušeny a přesouvány. Nejvýznamnější bažantnice, nazývaná jako Borecká nebo **Borek**, byla založena na konci 17. století jižně od loveckého zámku Ohrada. Později však byla z důvodu častých záplav přesunuta. (OURODOVÁ-HRONKOVÁ 2017) Bažantnice byla obehnaná zděnou ohradní zdí a tvořena pravidelným rastrem remízů kombinovaných se zemědělskými pozemky. Měla přibližně čtvercový tvar a v severní části protékal Bezdrevský potok. Menší **polní bažantnice** obdélníkového tvaru dokládají historické kartografické zdroje (indikační skici stabilního katastru) i kolem vrchnostenského dvora Vondrov.

Přirozenou součástí lesních komplexů obor a bažantnic byly **hájenky**. Myslivny a hájovny tvořily správní centra polesí v čele s polesným, který byl zároveň schwarzenberským úředníkem a měl na starost správu polesí. Měl pod sebou řadu hajných, služebnického

personálu, kteří se již k úřednictvu neřadili. Samotné budovy měly různou podobu, byly dřevěné či zděné a plnily zejména utilitární funkci. Na druhé straně byly často velmi zdobné a jejich okolí bylo obvykle aranžováno do podoby menšího **přírodního parku**. Kromě hájenek umocňuje interiérový charakter lesa celá řada **drobných objektů**: brány do obory, studánky, krmelce nebo památníky (např. **Marradasův sloup**).

Kompoziční kostra esteticky kultivované krajiny Hlubocka (rekapitulace)

Po prostudování bibliografických, archivních a kartografických podkladů a analýze krajiny během terénních průzkumů lze rekapitulovat hlavní kompoziční schéma Hlubocka takto:

- Centrem a **dominantou** kompozice je zámek Hluboká se zámeckou zahradou v „přírodním“ krajinářském duchu. Součástí zahrady jsou **romantické „přírodní“ scénérie a exotické stavby**, které již částečně zanikly (Vogelhaus).
- Kompozice pracuje se dvěma typy krajiny: lesní s řekou Vltavou na severu a otevřenou rybníční a zemědělskou krajinou na jihu. Kontrastnost obou krajinných typů vytváří v kompozici žádané **drama a napětí**. V každém krajinném typu se pracuje kompozičně s jinými prostředky: v lesní krajině je snahou umocnit interiérový charakter lesa, v rybníční naopak otevřenost a nekonečnost krajinného prostoru.

Rybníční krajina – základ jejího uspořádání byl v 15. století vytvořen Pernštejnův stavbou rybníků; krajina byla výrazně upravena v baroku (od poloviny 17. století do pol. 18. století) a v romantismu. Původně geometrické tvarosloví cest, alejí a hospodářských celků typické pro barok bylo v 18. a 19. století remodelováno tak, aby vynikly křivky a přirozené tvary lesních okrajů a břehů rybníků.

- **Rybníky** tvoří největší otevřenou plochu v krajině. Břehy byly v období romantismu remodelovány, břehová vegetace byla dotvořena podle principů anglické krajinářské školy. V kompozici se využívá zrcadlení vegetace a oblohy na hladině. Otevřenost krajinného prostoru umocňuje působení hlavní dominanty kompozice zámku Hluboká.
- **Aleje** dubů a buků **na hrázích** (od 1664) směřují **dálkové pohledové vazby** z hrází na zámek. K nejvýznamnějším patří Bavorovická alej, hráze Munického a Zvolenského rybníka.
- Výrazné působení **vrchnostenských dvorů** jako akcentů dílčích krajinných kompozic (Suchá, Křesín, Vondrov, Nová obora). Od vrchnostenských dvorů jsou vedeny **dálkové pohledy** na hlavní **dominantu** kompozice.

- **Aleje kolem cest** zvýrazňují propojení dvorů, vesnic nebo dalších významných staveb a komponovaných areálů navzájem. Z doby baroka pochází typické trojzubce (patte d'oi) a preferování dubů, z romantického období pak uplatnění jírovců. Aleje usměrňují dálkové pohledy na dominantu a další akcenty kompozice (Suchá, Křesín, Vondrov, Nová obora).
- **Remízy a bažantnice**, např. Borek, bažantnice u Ohrady, liniové remízy (aleje kolem nezpevněných cest, Podhrad/Lazareth). Některé bažantnice mají starší původ a typické geometrické uspořádání, byly ale velmi citlivě zakomponovány do přírodních scenerií břehové vegetace rybníků.
- Klasicistní a romantické úpravy **Podskalské** (s promenádou, rondely dubů a solitérními stromy) a **Poříčské louky**. Obě louky mají charakter krajinářského „parku“ s typickými dálkovými pohledy na zámek Hluboká.
- **Romantické úpravy** méně významných luk, jakými jsou např. promenádní cesta s duby přes Zvolenovskou louku (1842), romantické úpravy (1842-1848) Munické louky, Oulehlí, prostoru Starý rybník, doplnění alejí kolem Opatovic s výhledy přes louky na zámek Hluboká.
- **Modelace břehové vegetace** rybníků s cílem podpořit průhledy mezi porosty na zámek Hluboká. Nejvýraznější jsou tyto úpravy kolem Munického rybníku.
- Zapojení **sakrálních staveb** do kompozice jako *point de vue* dálkových pohledů a současně jako **výhledových míst**. Uplatňuje se zejména kostel sv. Petra a Pavla v Hosíně. Drobné sakrální objekty duchovní rozměr romantické kompozice spíše doplňují nebo místně akcentují (Boží muka, křížky, kapličky, Maradasovy sloupy).
- Součástí komponovaných pohledů jsou i **veduty** některých **vesnic**, zejména Opatovic, Bavorovic a Munic.

Lesní lovecká krajina má výrazně interiérový charakter, v romantických kompozicích má navozovat tajemno. Na Hlubocku je lesní krajina významnou součástí idealizované „přírodní“ krajiny. K nejvýznamnějším znakům a součástem kompozice patří:

- **Stará a Nová obora** (Zlatěšovická a Poněšická) - dominuje charakter hlubokých lesních hvozdů umocněný drobnými krajinářskými úpravami (drobné rybníky, menší paseky). Porosty jsou záměrně přerušeny průseky vedenými na zámek, myslivny a další významné body (vrcholy). Myslivny jsou lokalizované spíše na okrajích jako vstup do obor.

- **Říční fenomén** zařízlého údolí Vltavy umocňuje sentimentální charakter typický pro tento typ komponovaných krajin. Krajinná scéna kolem Vltavy je velmi proměnlivá, výhledy na lesní svahy a ruiny hradů umocňují romantický charakter místa.
- **Historické stopy.** Do kompozice byly v romantizmu záměrně začleněná místa s významnou historickou stopou, respektive příběhem. K nejvýznamnějším patří v této části území Karlův hrádek (ruina, 14. st.), keltské oppidum Baba nebo hradiště Litoradice. Ruiny a odkazy na historii místa umocňovaly jeho sentimentalitu a tajupnost.

Kromě výše uvedených skladebných součástí jsou pro kompoziční schéma idealizované „přírodní“ krajiny signifikantním znakem **pohledová propojení** (vazby) – volné pohledy, průhledy nebo vyhlídky. Pohledovým cílem (*point de vue*) je ve většině případů hlavní dominanta, romanticky vkomponovaná do zahrad a lesních komplexů. Vedlejšími dominantami jsou pak věže kostelů. K významným vizuálním propojením patří:

- Hlavní pohledové propojení Staré obory (1766-1771) z vrcholu Malý Kameník průsekem na velkou věž zámku Hluboká.
- Další vizuální vazby ve Staré oboře: průseky na dvůr Stará obora, průseky na myslivny, průseky na vrcholy kopců (zřejmě zejména z indikační skici).
- Osové cesty v oboře lemované duby usměrňující pohledy na zámek Hluboká a zámeček Ohrada.
- Pohledová propojení mezi vrchnostenskými dvory a zámek Hluboká (dvory Suchá, Křesín, Vondrov, Nová obora).
- Aleje dubů a buků kolem cest a na hrázích (od 1664) usměrňující pohledové vazby z hrází na zámek. Patří zde zejména Bavorovická alej, hráze Munického a Zvolenského rybníka.
- Pohledové propojení zámku Ohrada (1708-1713) na zámek Hluboká.
- Výhledy od zámku Hluboká na jižní část krajinné kompozice (rybníční krajina).
- Výhledy z obce Hosín na zámek Hluboká a větší část krajinné kompozice.
- Pohledová propojení z prostoru komponovaných lučních partií k zámku Hluboká (Podskalská, Poříčská, Zvolenská louka, Oulehle apod.).

II. Popis metod zpracování

Metodika práce

Metodika práce na specializované mapě vychází ze schváleného postupu řešení projektu a naplňuje metodiku II. etapy „Identifikace a dokumentace památkově hodnotných segmentů, struktur a prvků vybraných částí historických kulturních krajín.“ V první řadě došlo k výběru a pracovnímu vymezení modelového území, které by naplňovalo kategorii komponované krajiny dle kategorizace historických kulturních krajín UNESCO.

Následně byla provedena podrobná vědecká rešerše odborné literatury a vybraných, zejména mapových pramenů. Excerptovány byly rovněž veřejně dostupné databáze, zejména seznam nemovitých kulturních památek a národních kulturních památek. Informace získané z rešerše a pramenů byly excerptovány do pracovní databáze znaků historické kulturní krajiny modelového území. Rešerše byla zaměřena zejména na určení skladebních částí kompozice a identifikaci kompozičních vztahů mezi nimi.

Dalším krokem byla tvorba pracovní mapy jakožto podkladu pro terénní průzkum. Pracovní mapa obsahovala zobrazené znaky historické kulturní krajiny identifikované v předešlé rešerši. Zároveň byly stanoveny pracovní hranice zájmového území tak, aby zahrnula identifikované znaky a aby území bylo logicky uzavřeno (průběh hranic korespondoval s hranicemi panství, katastrů, vizuálních předělů, komunikacemi nebo vodními toky).

Následoval terénní průzkum, při němž byla provedena verifikace výskytu znaků, byl analyzován jejich stav a byla pořízena podrobná dokumentace památkově hodnotných částí a struktur (znaků) historické kulturní krajiny modelového území ze země a z dronu. Rovněž byl ověřován, zpřesňován a doplňován obsah pracovní mapy, aby došlo k podchycení potenciálního předmětu ochrany v modelovém území.

Na podkladě důkladné vědecké rešerše a terénního průzkumu bylo přistoupeno k tvorbě výsledné specializované mapy s odborným obsahem. Mapa byla vytvořena v prostředí programu ArcGIS zanesením výsledků rešerši doplněných o informace z terénního průzkumu na podkladovou vrstvu ZABAGED® 1:10 000 a DMR5G od ČÚZK.

Výše uvedený postup se ukázal jako nosný pro identifikaci typologických jednotek a jejich znaků v rámci připravované metodiky identifikace typologických jednotek historické kulturní krajiny ČR.

Vymezení zájmového území esteticky kultivované krajiny Hlubocka

Mapa je zaměřena na identifikaci kulturně historických hodnot individuálně vymezené jednotky historické kulturní krajiny. Modelovým územím je krajina Hlubocka. Esteticky kultivovanou krajinu Hlubocka můžeme zařadit do komponované kulturní krajiny dle kategorií UNESCO. Podle návrhu typologie jednotek historické kulturní krajiny ČR se jedná o podtyp krajina idealizovaná „přírodní“.

Konkrétní vymezení krajiny Hlubocka bylo provedeno nad mapou 1:10 000 poté, co byly na základě dostupné literatury a terénního průzkumu vyhledány v krajině kulturně historické jevy hmotné i nehmotné, které se váží k formování krajinné kompozice a estetickému kultivování prostoru ve vazbě na zámek Hluboká nad Vltavou. Ve vymezeném území jsou zahrnuty všechny nalezené jevy a jejich prostorové souvislosti. Při vymezování hranic byly i s ohledem na možnou budoucí památkovou ochranu využívány stávající hranice katastrů a obcí, silniční síť a koryta vodních toků.

K identifikaci skladebních částí krajinné kompozice byly využity:

- mapová služba WMS - DMR 5G (Stínovaný model reliéfu) ČÚZK,
- mapová služba WMS – Ortofoto ČÚZK,
- archivní mapy a podklady ČÚZK a SOA.

Uvedené podklady byly zobrazeny a analyzovány v prostředí ArcGIS a ve stejném prostředí byly zakrasleny i kulturně historické a kompoziční jevy krajiny.

Definice sledovaných znaků

Jednotku historické kulturní krajiny Hlubocka definují hmotné i nehmotné znaky, které se váží ke krajinné kompozici. Jejich definice jsou uvedeny v tabulce a konkretizují tak v rámci modelového území obecné znaky typu historické kulturní krajiny esteticky kultivované, podtypu idealizované „přírodní“ krajiny (viz Metodologická východiska specializované mapy s odborným obsahem v kapitole I. Popis dosažených původních výsledků).

Tab. 1: Definice znaků krajiny Hlubocka.

Typ znaku	Definice znaku
reliéf	Místní geomorfologické podmínky rozmanité až protikladné, zvyšující dramaticčnost krajinné scény (příběhu). V modelovém území ostrý přechod mezi pahorkatinou a pánví, na jejichž rozhraní je situován zámek, který obě části propojuje.
voda	Element vody (vodní hladina či vodní tok) vstupuje do kompozice svými specifickými estetickými vlastnostmi a dalším stupněm různorodosti krajiny. V modelovém území především hladiny nesčetných rybníků a tok řeky Vltavy.
idealizované plochy	Krajinářsky upravené plochy, které stylizují dobově ideální krajinu jako kompilaci místních daností a nově vkládaných vegetačních (clubs / porostní skupiny, belts / porostní pásy, dots/solitary) a architektonických kompozičních prvků. S prvky je pracováno scénograficky, tj. pohledy zvýrazňují i potlačují, čímž vnáší do krajinné scény vizuální dynamiku. V modelovém území krajinářsky pojednané plochy např. Podskalská a Poříčská louka, břehové partie Munického rybníku, areál dvoru Vondrov či Zlatěšovický park ve Staré oboře.
komponované pohledy	Jemně a nenásilně vytvořené pohledy na krajinné dominaty či scénérie komponované pomocí porostních skupin, porostních rámců či soliter, které vytváří „ideální krajinné obrazy“. V modelovém území se jedná především o pohledy na zámek Hluboká, lovecký zámek Ohrada, kostely nebo veduty obcí přes krajinářsky upravené louky.
dominanty	Objekty, které vizuálně opanovávají okolní krajinu a vstupují do jako <i>point de vue</i> do komponovaných pohledů. V modelovém území zejména zámek Hluboká, hospodářské dvory, lovecký zámek Ohrada, kostely
akcenty	Jedná se o místní dominanty s malým vizuálním dosahem, jejichž vizuální impakt je v rámci celku silně redukován, respektive podřízen hlavní dominantě. V modelovém území to jsou např. hájovny, drobné sakrální objekty (kapličky, sochy)
cesty	Cestní síť je přizpůsobena vyhlídkovým projížďkám a většinou je trasována v duchu serpentinových cest, málokdy vede přímo k cíli. V modelovém území např. vyhlídková trasa okolo Podskalské louky či cesty v zámecké zahradě.
terénní útvar	Antropogenně pozměněný reliéf. V modelovém území se jedná o liniové konvexní útvary hrází, které slouží jako promenádní cesty. Jeho význam je zpravidla akcentován alejí.

zámecká zahrada	Zahradně-architektonicky komponovaný areál obklopující zámek, nejčastěji inspirován anglickou krajinářskou školou, často volně přecházející do okolní krajiny. V modelovém území zahrada při zámku Hluboká.
hospodářský dvůr	Komplex budov, které sloužily hospodářským účelům. Hospodářské dvory byly vlastněny vrchností. V modelovém území se jedná např. o dvůr Vondrov.
obora/bažantnice	Soustavy obor s charakteristickými znaky sentimentálně romantické kompozice. Lesní porosty jsou často rozděleny průseky směřujícími na pohledové dominanty. Romantický charakter obor umocňují drobné stavební prvky (mostky, studánky, krmelce, památníky) nebo objekty (hájenky). Téma lovecké romantické krajiny doplňují vedle obor polní nebo lesní bažantnice. V modelovém území zejména Stará obora, Nová (Poněšická) obora, bažantnice Borek.
pomník	Drobný objekt v krajině nebo sídle, který je připomenutím významné události či osoby, čímž naplňuje místo příběhem. V modelovém území se jedná o pomník připomínající popravu Závaše z Falkenštejna.

Fotodokumentace znaků krajiny Hlubocka:

Znak 1 Reliéf - ostrý přechod mezi pahorkatinou a pánví, na jejichž rozhraní je situován zámek Hluboká

Znak 2 Voda - především hladiny nesčetných rybníků a tok řeky Vltavy

Znak 3 Idealizované plochy - krajinářsky upravené plochy, které stylizují dobově ideální krajinu; Stará obora - Zlatěšovický rybník

Znak 4 Komponované pohledy - vytvořené pohledy na krajinné dominaty či scenerie komponované pomocí porostních skupin, porostních rámců či soliter; Myslivna Stará obora

Znak 5 Dominanta - objekty, které vizuálně opanovávají okolní krajinu a vstupují jako pointa do komponovaných pohledů; Kostel sv. Petra a Pavla, Hosín

Znak 6 akcent - místní dominanty, jejichž vizuální impakt je v rámci celku silně redukován; myslivna U Cáby

Znak 7 Cesty - cestní síť je přizpůsobena vyhlídkovým projížďkám a většinou je trasována v duchu serpentinových cest; vyhlídková trasa okolo Podskalské louky.

*Znak 8 Terénní útvar – liniové útvary hrází, které slouží jako promenádní cesty;
Stará obora – Zlatěšovický rybník*

*Znak 9 Zámecká zahrada - zahradně-architektonicky komponovaný areál obklopující
zámek; zahrada při zámku Hluboká*

Znak 10 Hospodářský dvůr - Komplex budov, které sloužily hospodářským účelům; dvůr Vondrov

Znak 11 Obora - oplocení Staré obory

Znak 12 Pomníky - drobné objekty, které připomínají významné události či osoby; Marradasův sloup

Literatura

- GAŽI, M. (ed.) et BADALOVÁ, M. (2008): Schwarzenbergové v české a středoevropské kulturní historii. 1. vyd. České Budějovice: Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Českých Budějovicích. Collectiones; 2. 735 s. ISBN 978-80-85033-10-6.
- HENDRYCH, J. (2019): Studie péče a konzervace parku na Podskalské louce v Hluboké nad Vltavou s ohledem na provoz golfového hřiště a zájmy památkové péče. Dostupné z https://www.researchgate.net/publication/285525399_STUDIE_PECE_A_KONZERVACE [cit. 2019-08- 20]
- HIEKE, K., PINC, M., HIEKOVÁ, G. (1984): České zámecké parky a jejich dřeviny. 1. vyd. Praha: SZN.
- IVANEGA, J. (2014): Ohrada. 1. vyd. Praha: NZM. 134 s. ISBN 978-80-86874-55-5.
- IVANEGA, J. (2012): Vrchnostenská sídla na panství Hluboká nad Vltavou za Adama Františka ze Schwarzenbergu (1703-1732). Rigorózní práce (PhDr.). Jihočeská Univerzita v Českých Budějovicích, Filozofická fakulta.
- JANOVSKÝ, F., MARKUS, A. (1936): Zámek Hluboká nad Vltavou a zámek Ohrada s lesním a lovčím museem: průvodce dějinami, stavbou a sbírkami. České Budějovice.
- JUŘÍK, P. (2018): Schwarzenbergové. Nic než rovné. 1. vyd. Praha: Euromedia Group a.s. – Knižní klub v edici Universum. 168 s. ISBN 978-80-242-6010-5.
- KOVÁŘ, D., KOBLASA, P. (1997): Město jménem Hluboká. Rudolfov: Jelmo. 176 s., [8] s. barev. obr. příl. Drobnosti českého jihu; sv. 7. ISBN 80-238-1619-5.
- KROB, M., KROB, M. jr. (1992): Hluboká. Praha: Pressfoto. 177 s. ISBN 80-7046-004-0.
- KUTHAN, J. (2001): Aristokratická sídla období romantismu a historismu. 1. vyd. Praha: Akropolis. 333 s. ISBN 80-7304-003-4
- MAŘÍK, J. (1926): Paměti města Hluboká. Hluboká nad Vltavou.
- OURODOVÁ-HRONKOVÁ, L. (ed.) (2017): Schwarzenberská krajina Hlubocka a Třeboňska. Proměna krajiny na vybraných schwarzenberských panstvích v letech 1660-1930. Katalog výstavy. České Budějovice: Národní památkový úřad. 287 s. ISBN 978-80-85033-79-3.
- PACÁKOVÁ-HOŠTÁLKOVÁ, B. (ed.) (2004): Zahrady a parky v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. 2. vyd. Praha: Libri. ISBN 978-80-7277-279-7.

- PAVLÁTOVÁ, M., EHRLICH, M. (2004): Zahrady a parky jižních Čech. 1. vyd. Praha: Společnost pro zahradní a krajinářskou tvorbu : Nebe. 415 s. ISBN 978-80-902910-6-5.
- ŠANDA, M. (2011): Antonio Erharto Martinelli jako schwarzenberský knížecí architekt a stavitel. Diplomová práce. Praha: FF UK.
- TŘÍSKA, K. et al. (1986): Hrady, zámky a tvrze v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. Praha.
- TUMA, D. (2012): Archeologie novověkých obor. Plzeň,. disertační práce (Ph.D.). ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI. Fakulta filozofická
- VLČEK, P. et al. (2004): Encyklopedie architektů, stavitelů, zedníků a kameníků v Čechách. Praha: Academia.
- VYBÍRAL, J. (1999): Století dědiců a zakladatelů: architektura jižních Čech v období historismu. 1. vyd.. Praha: Argo. 214 s. ISBN 978-80-7203-205-1.
- WOLF - CHROUST - KOKEŠ – LOCHMAN. (1976): Naše obory, 1. vydání. Praha: Státní zemědělské nakladatelství
- ŽIŽKA, J. (2008): K podobě schwarzenberských hospodářských dvorů, Schwarzenbergové v české a středoevropské kulturní historii. 1. vyd. České Budějovice: NPÚ. s. 47-78.

Mapové podklady a internetové zdroje

- Archiválie Ústředního archivu zeměměřictví a katastru. Císařské povinné otisky stabilního katastru 1:2 880 – Čechy © Český úřad zeměměřický a katastrální
- Mapová služba WMS - DMR 5G (Stínovaný model reliéfu) ČÚZK
- Mapová služba WMS – Ortofoto ČÚZK
- Mapová služba WMS - ZABAGED® ČÚZK
- Mapy 1. vojenského mapování - <http://oldmaps.geolab.cz> © 1st Military Survey, Austrian State Archive/Military Archive, Vienna. © Laboratoř geoinformatiky Univerzita J. E. Purkyně - <http://www.geolab.cz>. © Ministerstvo životního prostředí ČR - <http://www.mzp.cz>
- Mapy 2. vojenského mapování - <http://oldmaps.geolab.cz> © 2nd Military Survey, Austrian State Archive/Military Archive, Vienna. © Laboratoř geoinformatiky Univerzita J. E. Purkyně - <http://www.geolab.cz>. © Ministerstvo životního prostředí ČR - <http://www.mzp.cz>
- Mapy 3. vojenského mapování - <http://oldmaps.geolab.cz> © Mapová sbírka Univerzity Karlovy - <http://www.natur.cuni.cz/mapcol/>

Lesy ČR: Stará obora. Dostupné z <https://lshluboka.lesy.cz/myslivost-na-lesni-sprave-hluboka-nad-vltavou/stara-obora/>. Nedatováno.

Lesy ČR: Obora Poněšice. Dostupné z <https://lshluboka.lesy.cz/myslivost-na-lesni-sprave-hluboka-nad-vltavou/obora-ponesice/>. Nedatováno.

Ústav pro hospodářskou úpravu lesa. Dostupné z <http://geoportal.uhul.cz/dpzmap/>. Nedatováno.

III. Odkaz na příslušnou výzkumnou aktivitu

Výstup byl zpracován v rámci řešení Programu na podporu aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje národní a kulturní identity (NAKI II), Projekt VaV MK ČR DG16P02M034 Identifikace a prezentace památkového potenciálu historické kulturní krajiny České republiky. Jedná se o výstup v rámci řešení II. etapy projektu, jejímž cílem je identifikace a dokumentace památkově hodnotných segmentů, struktur a prvků vybraných částí historické kulturní krajiny.

Přílohy:

Tabulkové přílohy

Tab. 2: Databáze identifikovaných znaků historické kulturní krajiny, které definují jednotku Esteticky kultivovaná krajina Hlubocka.

Tab. 3: Seznam vyhlášených kulturních památek a národních kulturních památek v modelovém území Esteticky kultivovaná krajina Hlubocka.

Obrazová příloha – fotodokumentace

Poznámka: Číslo obrázku představuje pořadové číslo dle tabulkové databáze č. 2, pro které je zpracována fotodokumentace. Pořadové číslo se odkazuje také na databázi GIS (sloupec PC).